

Szám: 20-0-167/1957.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

ORFK. VASUTI FŐOSZTÁLY VEZETŐJÉNEK

3.sz. utasítás.

Budapest, 1957. február 24.

A Magyar Népköztársaság Belügyminiszterhelyettesének 5. sz. parancsát kivonatossan lezárom és egyben az abba rögzített feladatok végrehajtásával kapcsolatos tennivalókat, melyek a vasuti rendőrség helyzetéből adódnak, megiszgom.

"Az ellenforradalmi propaganda az 1956. október 23-i események megismétlődésére március hónapban fegyveres felkelésre, tüntetésre és egyéb ellenforradalmi provokációra uszít. Népünk nyugalma és az ország rendjének biztosítása érdekében a Belügyminisztérium valamennyi szervének a lehető leggyorsabban fel kell lépnie minden provokációval szemben és el kell érni, hogy az események menetét - állandó támadással - mi irányítsuk és biztosítani tudjuk népünk nyugalmaét.

Ellenséges provokációkkal főleg március 15-re, március 23-re vagy április 4-re lehet számítani. A felkészülést már most meg kell kezdeni. A felkészülés célja, hogy a DV. szervek állandó készenlétesége, akciók következtében az ellenség védelemre, visszahúzóásra kényszerüljön. Nem szabad az intézkedéseket úgy tervezni, hogy azok csak az említett dátumokra vonatkozzanak. Az intézkedéseket egész március hónapra és április elejére kell megtervezni.

Várható, hogy az ellenforradalom nemcsak városokban, hanem falun is próbálkozik majd zavarkeltéssel, kihasználva a még meg nem oldott problémákat. Emért ezt a körülményt valamennyi rendőrfőkapitány a tervek elkészítésénél és az intézkedésnél vegye figyelembe.

A fegyveres szervek egységes fellépési érdekében
megparancsolom:

I.

1./ Valamennyi megyei /budapesti/ rendőrfőkapitányságon a jelen parancs kézhezvételétől számított 24 órán belül operatív bizottságot kell létrehozni.

A bizottság feladatai:

Értékelni a megye közbiztonsági helyzetét, a lakosság hangulatát, megszervezni a végrehajtandó akciókat, biztosítani az összeköttetést az alsóbb és felsőbb szervekkel,

intézkedéseket tenni a készütségi szolgálat ellátására."

A készütségi szolgálat fokának és időpontjának elrendelésére a későbbiekben telefonon az alábbiakban fogok intézkedni:

- 1./ Az elkészített riadó terv végrehajtására hivatalos időben a kapitányság vezetőjének vagy bentlévő kapitánysági beosztottnak, hivatalos idő után a személyi őre ügyeletének az alábbi szöveget fogom leadni:

"Készt értesítsék ki, szonnal jöjjen be!"

E szöveg küldése után a bajtárs felbontva a borítékot mely a riadó tervet tartalmazza, az abban elrendelt intézkedéseket végrehajtja.

- 2./ Amennyiben a vasuti rendőrség állományának készütségi szolgálatot kell elrendelni, úgy telefonon a fentieknek az alábbiakban fogom leadni:

"Szükségesnek látom a Perronon lévő őrszemet ellenőrizni"

Amennyiben ilyen szövegi utasítást kap a bajtárs, melyben az időpontot is be fogom mondani, hogy mikor, az azt jelenti, hogy a kapitányság és az őre beosztottjai részére készütségi szolgálatot rendelék el, melynek esetén a kihelyezett őrnelyeken lévő beosztottakat a megadott időpontra be kell rendelni és a személyi állomány lefeljebb lohat lehet elengedni rövid időre a készütségi szolgálat tartama alatt tisztálkodás, ruházatváltás célján. Az őrszemhelytől távol lakó /vidéken lakó/ bajtársakat úgy kell felkészíteni, hogy a készütségi szolgálat alatt nem mennek haza.

- 3./ Az elrendelt riadó megszüntetésére a hozzám beérkezett jelentésekből és országos helyzet megítéléséből telefonon az alábbi szöveget fogom leadni:

"...-án....órakor az eddigi helyesről tegyen jelentést hozzám"

Ilyen szöveg küldése esetén, melyben a nap és óra is meg lesz adva, az elrendelt riadót meg kell szüntetni.

- 4./ Amennyiben a készütségi szolgálat további fenntartása nem szükséges, úgy telefonon az alábbi szöveggel fogok rendelkezni:

"A ruházat kicserélését a megyei főkapitánysággal beszélje meg."

Amennyiben ilyen szövegi utasítást kapna, úgy az elrendelt készütségi szolgálatot fokozatosan kell feloldani, a normális szolgálati rendre visszatérni.

A területileg illetékes megyei főkapitányságokkal meg kell tárgyalni, hogy a készütségi szolgálat esetére az állományt

hogyan fogják ellátni megfelelő hideg élelemmel. Itt figyelembe veendő az, hogy a vasuti rendőrségnél elrendelt készletügyi szolgálat nagyjából meg fog egyezni a megyék rendőri szerveinek készletügyi szolgálatával.

A készletügyi szolgálat idejében is a parancsnokoknak gondoskodni kell arról, hogy a helyi körülményeket és lehetőségeket figyelembe véve megfelelő mértékben biztosítsák a szendély állomány pihenését is.

Amennyiben a vasuti rendőri egységek parancsnokai a küzbiztonsági helyzetet úgy itélik meg, hogy szükségessé válik az állomány riasztatása, úgy ezt hatáskörükben rendeljék el, de azonnal jelentésként a Vasuti Főosztályra is.

II.

"Az ellenséges tevékenység megelőzése és leleplezése érdekében az alábbi intézkedéseket kell tenni:

Operatív vonalon:

1./ A felülvizsgált és ismételten munkába állított ügynökséget úgy kell mozgítani, hogy rajtuk keresztül értesüléseket szerezzenek az ellenséges szendélyek mozgásáról, tevékenységéről.

Ennek érdekében:

a./ a kapcsolattartó nyomozók március 1-ig teremtsenek kapcsolatot, adjanak részletes eligazítást a feladatokra és a találkozókát március 1-től rövid időközbe ütemezzék be.

b./ A kapott anyagot kötelesek a vezetők azonnal ellenőrizni, értékelni és az esetleges intézkedésekben segítséget nyújtani.

c./ Az értesítéseket minden esetben ki kell hallgatni arra, hogy milyen esetleges ellenforradalmi cselekményekről készülődésekről tudnak. Az ilyen adatokat fel kell használni.

d./ Meg kell szervezni, hogy a nyomozók nyomozati tevékenységük közben is végezzenek felderítő munkát.

e./ Fokozott mértékben fel kell deríteni az elrejtett fegyvereket, szökött rabokat és kőrösött szendélyeket.

f./ ennek érdekében..."

2./ A vasutak területén lévő objektumokat a Miv. megfelelő vezetőkkel összehangolva át kell vizsgálni az esetleg ott lévő fegyverek és lőszerek összehordása érdekében.

3./ A pályaudvarokon és vonatvezetvényeken nagyobb mérvű igazságtételt kell folytatni a még kintlévő szökött rabok és kőrösött szendélyek elfogása érdekében.

A nem kívánatos elemek kivonása céljából hatékonyabban kell alkalmazni a közbiztonsági őrizetbevételt, elsősorban osztályidegen, fasiszta, haligán elemek köréből. Ezt a munkát március 10-ig be kell fejezni.

Március 10-től 17-ig alkalmazni kell a preventív őrizetbevételt azon személyekkel szemben, akiknek szabadlábon-hagyása megatartásuk miatt a közrendre veszélyes.

Tervszerű beütemezés szerint rendszeresen ellenőrizni kell az üzenes nyilvános helyeket. A rasszián résztvevő becsatoltakat ki kell oktatni a végrehajtással kapcsolatos feladatokra.

Közrendvédelmi és karnatalmi vonalons:

- 1./ Rendszeresen ellenőrizni kell az üzenrendészeti szerveket.
- 2./ Rendszeresen ellenőrizni kell a fegyvertartási engedéllyel rendelkezőket, a MŰHOSZ fegyvereit ideiglenesen be kell vonni.
- 3./ A helyi vonásoknak megfelelően meg kell szervezni az objektumok /hidak, pályaudvarok, telefonközpontok, rádiók stb./ védelmét, amelyekkel szemben az ellenforradalom támadást intézhet.
- 14./ A rendőri szervek épületi objektumvédelmi tervét március 10-ig három alkalommal gyakoroltatni kell.
- 15./ A karnatalmi és őrségi egységek, őrsők fegyvereinek beütemezését és műszaki felülvizsgálását legkésőbb március 10-ig be kell fejezni.
- 17./ A karnatalmi egységek, alegységek fegyverzettel, lövészerrel, gépjárművel, hirtanyaggal való felülbiztosítását március 1-ig végre kell hajtani, erre központilag is intézkedem.
- 18./ A készütségben lévő egységek részére elő kell készíteni a megfelelő elhelyezési körletet.
- 19./ Fel kell készíteni a becsatoltakat a könnyűgégránát és kőszigránát használatára. Ennek érdekében gyakorlatokat kell végrehajtani.
- 20./ Gyakoroltatni kell békés és ellenséges szándéku tömegmozgatását és a hangadók kiemelését.

Közlekedésrendészeti vonalons:

- 3./ Meg kell szervezni március 13-tól 16-ig a TEFU és más nagyobb gépjárműtelepek őrzését, honvédség, rendőrség vagy munkásőrség által. Ezen túlmenően a közlekedésrendészeti szerveknek ellenőrizni kell a gépjárművek igénybevételeinek jogosultságát és kellően nem indokolt gépjárművek igénybevételeit meg kell akadályozni. Ehhez ha szükséges, karnatalmi segítséget kell adni.

- 4./ A megyei közlekedésrendészeti elődök vegyék fel a kapcsolatot a helyi szállítási vállalatok igazgatóival és közöljék velük, hogy március 14-én 12 órától március 19-én 24 óráig gépjárműveiken /teherautókon is/ háromnál több személyt nem szállíthatnak. Kivételt képeznek a szeszrendészerű bányász és munkásjáratok, ezek csak a szabályos utvonalakon közlekedhetnek.
- 5./ Ellenőrség alá kell vonni a MŰHOSE és a polgári repülőtereket.

III.

Fegyverhasználat:

A fegyverhasználatnál kapcsolatban az érvényben lévő törvények és rendeletek az irányadók. Fegyveres támadás esetén felkészítés nélkül fegyvert kell használni, a támadás teljes felszámolásáig.

A gyülekezési tilalom ellenére besorozható, szervezhető, népi demokrácia ellenes tömeget fel kell oszlatni.

Az oszlatást meg kell előzni a rendezvények abbahagyására és feloszlására irányuló felhívásnak, továbbá a következményekre való figyelmeztetésnek. Amennyiben a tömeg az oszlatásra történő felhívást figyelmen kívül hagyja, az oszlatást az oszlatóeszközök alkalmazásával /oszlató egységek, gumibot, tűzoltófecskendő, fegyvertűz stb./ minden körülmények között végre kell hajtani. Ha szükséges egyes vagy sorozatból álló riasztóberendezéseket kell lezárni.

Kérdénytelenül esetén a legsúlyosabb könnyserítőkészletek alkalmazásával is fel kell a tömeget oszlatni és a megszert rendet helyre kell állítani.

Az Anyagi és Technikai Osztály a fegyveresre, ruházatra, élelemezésre, gépjárműre vonatkozóan külön utasítást fog kiadni. Ezzel kapcsolatban felhívom főkepitány bajtára figyelmét arra, hogy személyében felelős az egész személyi állomány elhelyezéséért, 3-4 napi hideg élelemezéssel, fegyverrel, ruházattal, gépjármű üzemanyaggal való ellátottságáért."

Jelentőszolgálat:

Meg kell szervezni óráktól felfelé a rendszeres összeköttetést és jelentőszolgálatot. A készletügyi szolgálatok idejére a szokásos napijelentésen túl kiértékelő helyzetjelentést is kell tenni. A rendszeres napijelentésen túl a rendkívüli eseményeket azonnal kell jelenteni.

A készletügyi szolgálat tartama alatt négyóránként kell a felsőbb szervek felé bejelentkezni még akkor is, ha nincs semmi érdemleges jelenteni való.

Amennyiben az órák vasuti telefonon nem tudnak jelentést adni a kapitányuk felé, úgy vagy postai vonalon, vagy pedig a területi rendőri szervek keresztül adjanak jelentést

a kapitányságok felé.

Amennyiben a vasuti kapitányságok a Vasuti Főosztállyal vasuti vagy intern vonalon nem tudnak kapcsolatot teremteni, úgy a megyei kapitányság rendelkezésére álló egyéb hírközlő eszközt /Tg. rádió/ igénybevéve teremtsenek kapcsolatot a Főosztállyal.

Ügyeleti szolgálat:

A készségségi szolgálat idejében a vasuti rendőrkapitányságon úgy nappal mint az éjjeli órákban egy fő ügyeltes tisztnek állandóan bent kell tartózkodni ahinek a készségségi szolgálat idejében állandó összeköttetésben kell állni a kapitányság vezetőjével. Külön utasításokra a kapitányság vezetője is köteles benttartózkodni a kapitányság épületében.

Az órákon úgy kell a szolgálatot szervezni a készségségi szolgálat ideje alatt, hogy legalább az óra 1/3-a bent legyen az órában, míg a többi kint lehet az óra területén szolgálatban. A bent lévő erőt az óra épületének és a székelyi pályaudvarnak védelmére lehet felhasználni. Készségségi szolgálat ideje alatt az óraparancsnok vagy a helyettese állandóan bent kell, hogy tartózkodjon az órában.

"A Főkapitány bajtára hívja fel összes beosztottja figyelmét, hogy gyávaság, parancsmegtagadás, parancs nem teljesítése, fegyver és lövész ártalmi cselekményt elkövetéssel szemben a KBTK. rendkívüli állapotokra vonatkozó rendelkezései szerint kell eljárni. Ilyen cselekményt elkövető beosztottak közbülsően parancsnokhoz azonnal köteles átiratba venni és vele szemben az eljárást megindítani.

1957. március 1-től április 5-ig a székelyi állomány részére szabadságot engedélyezni - rendkívüli esetet kivéve - nem szabad."

Felhívom a kapitányság vezetői bajtára figyelmét, hogy az ellenforradalmi cselekmények megelőzése és leküzdése érdekében az állomány helytállóság növeléséhez minél eredményesebben használja fel a megyei főkapitányságok által szervezett politikai tájékoztató előadásokat ahhoz, hogy az egységei politikai tisztánlátását és ezen keresztül harckészségét, kitartósságát tudja növelni. Emellett feltétlenül fontos, hogy egyesének fegyelmi helyzetét ha szükséges, fegyelmező rendszabályokkal is javítsa, ne tűnjön meg semmilyen fegyelmezetlenséggel. Ha a cselekmény súlyossága fenyegeti jogkörét túllépi, úgy haladéktalanul kérje a felsőbb szervek eljárását.

Ahhoz, hogy az elmúlt október-novemberi ellenforradalmi cselekmények által megkeletelt fegyelmi és helytállási helyzetet helyre tudjuk állítani, érthető és végrehajtható parancsokat kell kiadni beosztottjai felé, melynek végrehajtásának az ellenőrzését egyidejűleg meg kell szervezni.

A vasuti rendőri szervek kis létszámát és csökkentését figyelembe véve, hogy az egyes egységeknél megfelelő erőt tudjon kifejteni, feltétlenül fontos, hogy a területi rendőri és

karnatalai szervekkel a legjobb kapcsolatot építsük ki, hogy szükség esetén egymást támogatva tudjuk az esetleges ellenforradalmi erőket megsemmisíteni.

A közlekedési szolgálat ideje alatt az 5. sz. vasútvonalon lévő ellenőrzés nélkül maradnak. Ezért szükséges, hogy a vasúti szervek vezetőivel való megbeszélés értelmében tájékozódást kapjanak a területen lévő rendellenességről és az 5. sz. vasútvonalon megfelelő erő kivonásával biztosítsák az 5. sz. vasútvonalon kívül lévő területeken a rend helyreállítását. Ugyanakkor az 5. sz. vasútvonalon kívül eső, a közlekedési szolgálat idején érintetlenül lévő vasúti objektusok vezetői figyelmét fel kell hívni arra is, hogy eseményben helyedgüközés közelebb más fegyveres erők elérhetők, úgy attól kérjenek segítséget.

A közlekedési szolgálat ideje alatt az 5. sz. vasútvonalra kirendelt nagyobb létszámú járőrnek a feladata, az is, hogy esetleges ellenséges röplépeket észleljen, ugyanakkor a vasút területén lévő megbízható vezetőkkel, elvtársakkal kapcsolatot fenntartsa és őket tájékoztassa, hogy milyen formában és honnan kérhetnek fegyveres erőt ha az ellenforradalmi személyek az objektusukat támadják.

Elvárunk, hogy a vezetők bejtársak minden szükséges intézkedést tegyenek meg ahhoz, hogy az előttünk álló feladatokat a legmesszebbmenőkig tudjuk végrehajtani.

B u d a p e s t , 1957. február 24.

Tóth György r. alezredek s.k.
Főosztályvezető.

A közlekedési szolgálat idején
Mészáros György r. alezredek s.k.
Főosztályvezető.

